

Unitat didàctica

PLATA
FORMA
PER LA
LLENGUA

الكطالانية لغة مشتركة
shared language
Takatalaniyet tutlayt ax ismann
Catalana ca limbã comunã
الكطالانية لغة مشتركة
común 加泰罗尼亚语：我们共同的语言。
Catalã ukasti taqinina arupawa sapxiwa
language El català, llengua comun
ax ismann Catalan, huk similla
الكطالانية لغة مشتركة
我们共同的语言。
El catalán, lengua común
Katalan, opavavete ñeë
ismann كاتالان - هم سبب کی زبان
atalán, lingua común
shared language Le catalan, langue com
imbã comunã
Catalan, huk similla

Exposició
Obre't en català!

كاتالان - هم سبب کی زبان
Katalan, opavavete ñeë
an, langue comune
El catalán, lengua común
na ca limbã comunã Catalan, s
O catalán, lingua común
加泰罗尼亚语：我们共同的语言。
lengua comuna مشتركة
El catalán, lengua
Le catalan, langue com
Catalan, shared lan
an, lingua común Takatalaniyet tutlayt
an, langue comune
n, opavavete ñeë شتركة
加泰罗尼亚语：
Katalan, opavave
Takatalaniyet tutlayt ax
asti taqinina arupawa sapxiwa O ca
كاتالان - هم سبب کی زبان Catalan, s
Catalana ca l

Introducció

Objectius de l'exposició

- 1) Visualitzar el català com una llengua d'oportunitats socials per aquells que no el parlen.
- 2) Facilitar l'adopció de la llengua catalana entre aquelles persones que encara no la tenen com a habitual.
- 3) Comprendre que abandonar la llengua catalana davant d'un interlocutor que en encara no el parla, suposa restar-li possibilitats perquè l'apregui.
- 4) Mostrar la riquesa de l'intercanvi cultural entre persones amb orígens diferents.

Estructura de l'exposició

L'exposició consta de 10 plafons impresos digitalment sobre lona de 1'65 m. d'alçada x 1 m. d'amplada.

Idees central de l'exposició

L'exposició «Obre't en català» s'adreça, principalment, al públic catalanoparlant sobre la necessitat de parlar en català amb les persones nouvingudes que no la coneixen. El propòsit d'aquesta exposició és mostrar com l'hàbit de canviar de llengua amb una persona immigrada equival a una nova forma d'exclusió social. S'explica el context en el qual va estendre's, i s'evidencien alguns prejudicis i tòpics que hi ha, avui dia, darrera d'aquest comportament.

Amb la col·laboració de:

Unitat didàctica

El que pretenem amb aquesta unitat didàctica és facilitar que els visitants de l'exposició disposin d'un argumentari ben travat que els sensibilitzi de la importància d'utilitzar una llengua o una altra llengua en la seva vida quotidiana i que tinguin habilitats per saber-ho gestionar.

A més a més, procurarem que aquesta sensibilització es tradueixi en una presa de consciència i habilitats per de dur a terme una gestió lingüística eficaç, cohesionadora i responsable.

A qui s'adreça?

La unitat didàctica s'adreça als cursos del primer cicle d'ESO (alumnat de 1r i 2n d'ESO).

Competències bàsiques que es treballen

Les competències bàsiques que es treballaran i que assumirà l'alumnat seran:

- a. Entendre els trets lingüístics bàsics de les societats actuals, la creixent pluralitat i el seu caràcter evolutiu.
- b. Comprendre l'aportació que les diferents llengües han fet a l'evolució i progrés de la llengua i cultures catalanes.
- c. Mostrar un sentiment de ciutadania global compatible amb la identitat local.

Amb la col·laboració de:

- d. Mostrar un comportament coherent amb els valors democràtics.
- e. Saber posar-se al lloc dels altres i comprendre el seu punt de vista.
- f. Actuar amb criteri propi mantenint una actitud constructiva, solidaria i responsable.

Les activitats que proposem treballar

L'exposició està dividida, conceptualment, en tres grans blocs, cada un dels quals ens remet a uns arguments concrets. Això facilita que la unitat didàctica es pugui centrar, o bé en cada un d'aquests tres blocs o bé tenir-los tots en compte com un sol tot. Això ens ha de permetre, si el grup és prou gran, realitzar les activitats en grups de 3 – 5 persones. Segons les dimensions del grup, cada subgrup es pot centrar en un aspecte concret i al final fer una posada en comú i fer realitzar un debat general.

A continuació, descriurem quins són aquest tres blocs i facilitarem les qüestions i idees de reflexió que incorpora cadascun.

Unitat didàctica de l'exposició "Obre't en català!"

Els blocs i les reflexions

A) Un primer plafó introductor que exposa com la societat catalanoparlant històricament sempre ha estat oberta als corrents migratoris que, a la vegada, l'han enriquit culturalment i econòmicament.

Els temes de reflexió que suggerim per a aquest primer plafó, són:

- Què ens suggereix el títol de l'exposició?
- Coneixes algú d'origen estranger? Creus que ha augmentat significativament la població nouvinguda a Catalunya, en els darrers anys?
- Quin percentatge de la població catalana creus que té els quatre avis nascuts a Catalunya?

Amb la col·laboració de:

**Generalitat
de Catalunya**

B) Una segona part formada per diversos plafons, on es pretén fer reflexionar al públic al voltant de diverses qüestions, per exemple:

- i. L'augment del multilingüisme en les societats actuals, i la necessitat al nostre país de conèixer la llengua pròpia.
- ii. La necessitat que la societat d'acollida participi en el projecte de societat oberta i inclusiva que s'ha de construir en un futur immediat.
- iii. Aspectes negatius de determinades actituds dels catalanoparlants davant les persones immigrades, a través d'il·lustracions còmiques.
- iv. Al context en què es va estendre l'hàbit de canviar de llengua amb les persones nouvingudes, i la incongruència de mantenir-lo en una societat democràtica.

Els temes de reflexió que suggerim per a aquests plafons, són:

- Quines facilitats creus que pot oferir el català a les persones d'origen nouvingut?
- Actualment a Catalunya s'hi parlen més de 270 llengües, creus que això és una riquesa? Quin paper creus que ha de tenir-hi el català, en tota aquesta diversitat? Creus que aquest context de diversitat lingüística ofereix oportunitats de creixement pel català?
- Quina actitud lingüística creus que haurien d'adoptar, els catalanoparlants, davant d'aquesta realitat? Creus que la llengua catalana ofereix oportunitats o problemes?
- Creus que l'hàbit d'abandonar el català aporta algun element positiu davant d'un interlocutor que encara no el parla?

Unitat didàctica de l'exposició "Obre't en català!"

Unitat didàctica de l'exposició "Obre't en català!"

C) Un últim apartat que planteja una altra manera d'enfocar l'ús del català amb les persones nouvingudes. Es comenten suggeriments i actituds que poden ajudar a crear un clima favorable per a la inclusió social i lingüística de les persones nouvingudes.

Els temes de reflexió que suggerim per a aquests darrers plafons, són:

- Tens dificultat per encara una conversa en català si l'interlocutor no te'l parla?
- Creus que és possible adoptar nous hàbits lingüístics? Una gestió lingüística basada en l'ús del català, creus que en faria, de la teva gestió lingüística, una de més inclusiva i solidària?
- Quins són aquells elements que creus que et dificulten adreçar-te, sistemàticament en català, sigui quin sigui el teu interlocutor?
- Creus que l'interlocutor, sigui de l'origen que sigui —també lingüístic—, t'agrairà que li segueixis parlant en català? Per què?

Amb la col·laboració de:

Elements que poden ajudar a la reflexió

El professorat que dinamitzi aquesta unitat didàctica, tindrà a disposició un argumentari i uns recursos previs que els ha de facilitar i familiaritzar-se amb els elements que, posteriorment, vertebraran l'activitat.

Glossari de conceptes per al professorat

El significat d'aquests conceptes ajudarà els alumnes a veure el propi comportament lingüístic amb uns altres ulls i repensar molts tòpics i hàbits que el condicionen.

Llengua comuna: La llengua comuna d'una determinada societat és la que aquesta societat comparteix en l'ús públic (no en la vida privada). És la llengua que-independentment de la llengua que parla cadascú- el conjunt de la societat pren com a llengua de referència amb la qual es comuniquen i s'interrelacionen.

Llengua de cohesió social: Es limita a ser una llengua que parlen la totalitat o la gran majoria dels habitants d'una societat i que permet la intercomprensió en les relacions socials.

Gestió lingüística: Qualsevol parlant que parla més d'una llengua les gestiona, en gestiona el seu ús en decidir (conscientment o inconscientment) les circumstàncies i els moments en els quals les parla. Aquesta gestió esdevé primordial a l'hora d'ajudar a establir i a consolidar la llengua comuna de la societat on viu.

Abandonament de la llengua: És un hàbit lingüístic que consisteix a passar-se d'una llengua a una altra llengua en usos socials quan no hi ha motius reals que justifiquin aquest fet. Sovint, el parlant motivarà aquesta pràctica a través d'arguments o motius que són, en la majoria de casos, de caire subjectiu i que responen a prejudicis i tòpics dels quals no som conscients. Però en realitat no hi ha elements empírics que ho avalin, com ara, la impossibilitat d'intercomprensió entre els parlants.

Canvi de llengua: És un ús lingüístic que consisteix a canviar d'una llengua a una altra en usos socials quan és imprescindible perquè l'interlocutor t'entengui.

Amb la col·laboració de:

Unitat didàctica de l'exposició "Obre't en català!"

Recursos pràctics:

Enllacem al web de la Plataforma per la Llengua on s'hi recullen tots el recursos que hem anat publicant i que poden ser útils per tal de completar la unitat didàctica:

<https://www.plataforma-llengua.cat/publicacions>

Criteris d'avaluació:

Els criteris d'avaluació que es seguiran els desenvoluparan els propis professors. De manera que, un cop desenvolupada la unitat didàctica i ja des de l'aula, es respondrà un breu qüestionari que incorporarà els elements i les idees vertebradores de l'activitat.

Amb la col·laboració de:

